

גליון כ"ח תשע"ד
שנה ג'

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

יהב חכמה לחכימין

רבי יוסי בן חלפתא היה גר בעיר ציפורי. והיה תלמיד של רבי עקיבא. מסופר: גבירה רומית אחת שאלה את רבי יוסי בן חלפתא: למה כתוב בספר דניאל "יהב חכמה לחכימין" – שהקב"ה נותן חכמה לחכמים. – למה שלא יתן לטיפשים?. אמר לה רבי יוסי: "אם יש לך תכשיט יקר, ויבואו שני אנשים, אחד עשיר ואחד עני וירצו ללוות את התכשיט. למי תלווי אותו? לעני או לעשיר?" אמרה לו: "לעשיר". שאל רבי יוסי: "למה?" אמרה: "אם יאבד העשיר את התכשיט הוא יוכל להחזיר לי כסף תמורתו – והעני מאיפה הוא ישלם!?" אמר לה רבי יוסי: "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר! אם הקב"ה היה נותן את החוכמה לטיפשים היו יושבים והוגים בה בבתי כסאות ובבתי מרחצאות שניהם מקומות מטונפים. הקב"ה נתן חכמה לחכמים שהוגים בה במקומות קדושים, כמו בבתי כנסיות ובתי מדרשות.

(עפ"י מדרש זוטא קהלת פרק א' – ז')

פרשת השבוע

בעול כשהתקוה לגילוי אליהו מאירה את חשכת הלילות. הגיע הלילה האלף והלילה הוא ליל סערה היה, רוח זלעפות נשבה בעו, הרוח השורקנית חדרה פנימה אל בית המדרש וכיבתה את הנרות, לבדי נותרתי בבית המדרש, כה גדול היה הפחד עד אשר חפצתי לקום ממקומי ולברוח הביתה, רק הרוח האיזומה שהשתוללה בחוץ מנעה ממני לעזוב את המקום, ידעתי שהלילה הזה הינו הלילה האלף ללימודי, סוף סוף הגעתי בסיעתא דשמיא לליל השימורים האחרון, ולמרות הכל לא אוכל ללמוד הלילה ולהשיג את משאת נפשי, מרוב צער ויגון החלו דמעות זולגות מעיני, קמתי ממקומי וגישתי בחושך אחר הדרך אל ארון הקודש, פתחתי אותו ושפכתי את צקון לבי לפני הבורא: חוס ורחם עלי ואל יהיו מאמצי לריק, כה זעקתי והתחננתי עד אשר חס ה' עלי והסערה שככה.

בוה הרגע שמעתי צעדי איש זקן הנכנס אל בית המדרש, הזקן קרב לעברי וכל אותו הלילה למד עמי תורה, היודע אתה אחי היקר מה היתה ההלכה האחרונה שלימדני הזקן? שאל רבי שלום את אחיו, היתה זו הלכה מהלכות בית הכנסת, ועתה כשבונים אצלנו בבעלו בית כנסת חדש, כלום אוכל להפקיד את המלאכה הקדושה הזאת בידי אנשים אחרים? האמן לי אחי היקר, לו היה הדבר בכוחי הייתי בונה בעצמי את כל הבנין הקדוש הזה מהמסד ועד הטפחות, אך כיום שכוחי לא עומד לי, אני משתדל לעשות במו ידי את כל שביכולתי.

ויקם משה את המשכן (מ' – י"ח) מסופר על הרה"ק השר שלום מבעלו זיע"א, שכאשר הוקם בית הכנסת בעיירה בעלו עסק הוא במו ידיו במלאכת הבנייה, יחד עם הפועלים היה עובד בחומר ובלבנים. באחד הימים בא לבעלו אחיו הגדול ר' ליבוש רוקח לבקר את אמו שהתגוררה בבית רבי שלום, והנה רואות עיניו את אחיו הצדיק טורח בהקמת הבניין כאחד הפועלים, נדהם ר' ליבוש למראה עיניו והוכיח את אחיו: הן חכמינו ז"ל אמרו לנו שמכיון שנתמנה אדם פרנס על הציבור אסור לו לעשות מלאכה בפני שלשה, ואתה הלא הנך מכהן כרב ומדוע אתה עובר על דבריהם. השיב רבי שלום: אספר לך סיפור, בהיותי בעיר סקוהל למדתי תורה עם שני חברים מובהקים, באותם ימים גילו לי מן השמים כי אם אדם לא יתן תנומה לעפעפיו במשך אלף לילות, ויעסוק באותו זמן אך ורק בתורה, הוא יוכל להגיע למעמד הנשגב "גילוי אליהו". החלטנו איפוא שלשתינו לשקוד על התורה משך אלף לילות רצופים, למען נזכה לגילוי אליהו. למדנו בהתמדה וברצף, אך ככל שעברו הלילות ונתמעטה השינה, רבו הקשיים, ואכן לאחר כמה מאות לילות רצופים של לימוד, לא יכל חבר אחד להמשיך בכך והוא נשר מהלימוד, נותרנו איפוא שני חברים, ובכל לילה המשימה הולכת ונעשית קשה יותר ויותר, ולאחר שמונה מאות לילות נפרד ממני גם החבר השני, כי כשל כח סבלו, נשארתי אני לבדי. המשכתי לשאת

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 6:14 ת"א: 6:15 ר"ת: 6:51

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 5:00 ת"א: 5:15

פרשת פקודי – שקלים

השליחות

רבי אלעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי קיבל ידיעה כי חותנו רבי יוסי חולה ומוטל על ערש דווי. קרא רבי אלעזר לחברו רבי אבא ועוד חברים אחדים שילכו איתו יחד לבקר את החולה. היה זה ביום שרב וההולכים נתעיפו חיש מהר, בעודם הולכים בדרך, הגיעו ליער קטן שעציו הפיצו ריח טוב, האדמה היתה מכוסה דשא ירקרק, ובקרבת מקום נבע מעיין מים חיים, שמימיו הזכים התנוצצו באור השמש שהצליח לחזור מבעד לצמרות העצים. נענה רבי אלעזר וקרא למלוויו: "חברים, הבה נשב כאן מעט קט בצילם של אילנות אלה, נפוש ונשיב את נפשנו בדברי תורה". התיישבו כולם והתחילו לשוחח בדברי תורה, הם ישבו נינוחים ונהנו מאווירה הצח של החורשה.

פתאום ראו נחש ענק מתפתל ועובר לידם, עוד הם תוהים למראה עיניהם, נענה רבי אלעזר ואמר: "נחש נחש אי אתה יכול למלא את שליחותך, כי האדם שאתה מחפש חוזר בתשובה בינתיים, חוזר לאחוריק". רבי אבא והחברים נודעו למשמע דבריו המבהילים של רבי אלעזר, הם ישבו במקומותיהם בלא ניע והסתכלו על המתרחש. הנחש בשמעו את הדברים שכוונו אליו, נעמד לרגע במקום אחד, כאילו עומד וחושב כיצד לנהוג, אח"כ החל להתפתל ולהתרוצץ מצד לצד בעצבנות רבה. בראותו זאת אמר לו רבי אלעזר: "כנראה שפטור בלא כלום אי אפשר ובכל זאת מוכרח אתה להרוג בן אדם, טוב, דע לך כי לא הרחק מכאן נמצאת מערה, ובה ישן גוי, הגוי הזה הנו גולן ורוצח, הוא גול לא מזמן מיהודי, ארנק מלא בכסף, זאת לאחר שהכה אותו מכות נמרצות באכזריות גדולה עד זוב דם. רוץ לשם ועשה שליחותך, אולם ביהודי בעל התשובה אל תהין לנגוע". הנחש בשמעו זאת, קפץ ממקומו מרוב שמחה ונעלם במהירות מעיניהם של רבי שמעון וחבריו.

לאחר מכן הסביר רבי אלעזר לחבריו ואמר: אין מקרה בעולם והכל בהשגחה פרטית, "אם אנחנו לא היינו עכשיו יושבים פה, היה הנחש ממלא שליחותו והורג יהודי בעל עבירה, אולם לי נודע כי לאחר שנחתם גזר-דינו, חזר הלה

בתשובה שלימה, ומהרהורי התשובה האמיתיים שלו, נולדו מלאכים סנגורים שרצו לעכב את הנחש בביצוע גזר הדין. אולם הוא לא רצה לשמוע להם, ורק כשאני גזרתי עליו, נכנע ושמע בקולי, אך הוא תבע שליחות אחרת וקרבן אחר.

על כן שלחתי אותו למערה בה נמצא הרוצח". חבריו של רבי אלעזר התפלאו עד מאד "איפה למדת כל זה?" שאלוהו, "אבי הקדוש רבי שמעון בר יוחאי מסר לי סודות רבים" השיב להם רבי אלעזר. אח"כ אמר "בואו נלך ונראה כיצד מילא הנחש את שליחותו החדשה.

באותה חורשה עצמה בתחתיתו של הר קטן, מצאו החברים את המערה, הם נכנסו וראו אדם מת שנחש כרוך עליו, ליד המת היו מונחים שני ארנקי כסף, רבי אלעזר קרא עתה לנחש: "נחש נחש עשית שליחותך במלואה, עתה חזור למקומך משם באת. גוזרני עליך שמהיום והלאה אל תכיש יהודים". הנחש הרכין את ראשו בפני רבי אלעזר, ואח"כ חמק חרש מן המערה. רבי אלעזר לקח את שני הארנקים, והחברים חזרו למקומם הקודם וישבו בצל האילנות.

כעבור רגעים אחדים הגיע לאוזניהם קול בכי קורע לב, והקול מתחנן ואומר: "ריבונו של עולם גלוי וידוע לפניך, שלי כשלעצמי לא היה איכפת אבדן הכסף, וגם המהלומות שספגתי, מן הסתם חטאתי ועויותי, ובצדק קיבלתי מכות אלה, אולם מה אעשה עתה עם הורי הזקנים הנמצאים אצלי, במה אכלכל אותם וכיצד אצליח לכלכל את אשתי וילדיי הקטנים, איך אוכל לבוא אליהם הביתה בידיים ריקות? ומה אגיד לאותו עני שהפקיד בידי את פרוטותיו שחסק, כדי שיוכל להשיא את בתו, מדוע יסבול עני עלוב זה בגללי?". "ריבונו של עולם עזור נא לי".

בשמעם זאת, ניגש רבי אלעזר אל האיש המסכן ואמר לו: "הקב"ה שמע את תפילתך ועשה נס למענך, הב לי סימנים על ארנק הכסף שגולו ממך. שמח היהודי שמחה גדולה, נתן את הסימנים ואמר: כי בארנק שלו נמצא עוד ארנק ובו זהובים שהעני הפקיד בידו, הסימנים התאימו ורבי אלעזר נתן ליהודי את הארנק שלו,

משל ונמשל

ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו בני ישראל את
כל העבודה (ל"ט – מ"ב)

כל ישראל הם אומנים בבניין בית המקדש

משל למלך שבא לעיר שכל אנשיה היו עניים ודלים, ולא היה בידם מנחה להביאה לפניו, היה שם עשיר אחד חכם לב, שנודעה לו חיבה יתירה מעם המלך, והיה בידו להעניק למלך מתנה כערכו הרם, אולם העשיר ביקש לזכות במתנה את כל בני עירו, מה עשה? ציוה לעשות כלי יקר מאוד, מורכב מחלקים הרבה של זהב, של כסף ושל נחושת, ועל כל חלק היה מנצח אומן אחר בעשייתו, כיון שנגמרה המלאכה על ידי כל האומנים, לקח העשיר את הכלי היקר, והלך אל המלך וכל בעלי המלאכה עמו. נשא הכלי חן לפני המלך, וביקש מאת העשיר להגיד לו פרטי עושי המלאכה היקרה הזאת, ומי ומי הם האומנים ששקדו על עשייתה, מיד רמו העשיר אל כל האומנים ובאו אליו בזה אחר זה להתייצב לפני המלך, וכך נמצאו כמעט כל בני העיר זוכים לראות פני המלך.

הנמשל הוא: אף משה רבינו נהג כך, כיוון שנגמרה מלאכת המשכן שנעשתה בנדיבות לבם של כל בני ישראל, הביא בקבלת המשכן את כל בני ישראל, והעמיד אותם לפני ה', ואמר לו: כל בני ישראל בניך הם האומנים של בית מקדשך כל ישראל יש להם חלק במשכןך.

(המגיד מדובנא זיע"א)

היהודי נתן שבח והודיה להשם יתברך שלא נטש אותו וחולל נס כה גדול, הוא כבר רצה לפנות לדרכו כשעיכבו רבי אלעזר ואמר לו: "היות ואתה נעזרת על ידינו, הייתי רוצה שגם אתה תעזור ליהודי אחר ועל כן אעשך לשליח מצווה, הנה אנחנו מצאנו מלבד הארנק שלך עוד ארנק מלא זהב, את הארנק הזה גנב בנו הגוי של הרוצח מסוחר עשיר בשם שמעון, אתו נסע בספינה, עתה אבקשך לסור לעיירה פלונית ולמסור ארנק זה לאביו של הסוחר ממנו נשדד הארנק, והנה אני נותן לך גם סימן: כשתיכנס אל ביתו של הסוחר תמצא אותו יושב "שבעה" אחרי אשתו שנפטרה לפני ימים אחדים, נחם אותו כנהוג, מסור לו את הארנק המלא בזהב, ואמור לו כי בנו יגיע הביתה בימים הקרובים". היהודי המאושר הבטיח בשמחה למלא את שליחותו זו בדייקנות, הוא נפרד לשלום מהחבריא והלך לדרכו.

רבי אבא והחברים לא הפסיקו להשתומם ממעשיו המופלאים של רבי אלעזר, הם רצו מאד לדעת כיצד יכול אדם לדעת דברים שלא ראה ולא שמע. "כשהיינו נחבאים שלוש עשרה שנים עם אבי רבי שמעון במערה" פתח רבי אלעזר בהסברו, "הוא גילה לי הרבה סודות אלוקיים, שם במערה הזדככנו כל כך מבחינה גופנית, עד שהגענו להתפשטות הגשמיות, על כן ההגבלות הגשמיות הרגילות שוב אינן מפריעות לי, ואני יכול לראות דברים המתרחשים במקומות רחוקים, גדולים הם נפלאות השם יתברך.

לאחר מכן קמו רבי אלעזר והחברים, והלכו לבקר את רבי יוסי החולה, כשנכנסו אצלו מצאוהו מחלים מחוליו. "הקב"ה שלח לי רפואה שלמה" אמר להם רבי יוסי, רבי אלעזר וחבריו נשארו יחד אצל רבי יוסי שעה ארוכה ושוחחו בדברי תורה המתוקים מדבש.

(על פי הזוהר הקדוש)

צין אדם לחברו

העיקר הכוונה

מסופר על הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, שחלף פעם על פתחו של רוקח המוכר תרופות לאנשי העיר, שהיה קצת רחוק משמירת תורה ומצוות, והחפץ חיים אמר לו בהתפעלות שהוא מקנא בזכויות שלו. הרוקח התפלא לשמוע על מה יש לקנאות בו, ענה לו החפץ חיים: שהוא זוכה במצוות רבות של חסד למכור תרופות לאנשי העיר, ולהציל נפשות מדי יום ביומו, אמר לו הרוקח שהוא מתכוין לשם פרנסה ולא לשם חסד, נענה החפץ חיים ואמר אתה צריך להתכוין שהנך בא לקיים מצות גמילות חסד והצלת נפשות עם אנשי העיר, ואע"פ שאתה מרוויח ממסחר זה לצורך פרנסתך, אין זה מוריד מערך המצווה אם הנך מכוין לשם שמים. הרוקח שמע לעצתו ומני או התקרב ליהדות ונעשה לבעל תשובה, ובמשך הזמן אף עמד בראש כל מפעלי החסד שבעיר.

הרב ששאב מים למנוע מריבה בעירו של הגאון רבי ישראל מאיווניץ זיע"א התגוררו שני שכנים שנפלה ביניהם מחלוקת אודות שאיבת מים מן הבאר, כל אחד מהם טען, כי השני משתמש ברוב המים, ועליו מוטל למלא ולשאוב את המים, זה מאשים את זה, וזה מאשים את המחלוקת גברה. כשנודע הדבר לר' ישראל הוא החל להשכם בכל יום בבוקר ושאב לשניהם מים. כשראו

השכנים את המים השאובים, חשב כל אחד בלבו שחברו התיישב בדבר והחליט לשאוב. לימים באו בדברים זה עם זה ונתחווה להם טעותם, נמנו וגמרו ביניהם שצריך לארוב בחשאי ולדעת מי הוא האיש השואב למענם את המים. עד שנודע להם כי הרב דמתא עושה בשבילם מלאכה זו. ומרוב בושה השלימו ביניהם.

מניעת בושה

פעם עבר אביו של הרה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זיע"א, על יד התלמוד תורה בו למד בנו הקטן אברהם, שמע האב כיצד המלמד מסביר לבנו סוגיא בגמרא, אבל ההסבר היה בלתי ברור, וקשה היה לעמוד על כוונת המלמד, נכנס האב ל"חדר" ואמר למלמד: אולי אנסה אני להסביר את הדברים ואני מקווה שהנער יבין אותם. וכך הווה. חשש הנער אברהם, שמא עתה יצטער המלמד ותיחלש דעתו, שהרי הוא התייגע להסביר ודבריו לא נקלטו במוח הנער, ואילו האורח הסביר פעם אחת והנער קלטו. פנה הנער לאביו ואמר לו: יודע אתה אבא, למה הדבר דומה? לאדם אשר ראה איש רעב בדרך, נתן לו שלשה כעכים ועדיין לא היה שבע, עבר שם אדם אחר ונתן לו עוד כעך אחד, אכל האיש את הכעך ותיכף הגיע לשובע. גם אני אבא, אם הבנתי בפעם אחת שהסברת לי, הרי זה בגלל שהמלמד הסביר לי את הדבר שלוש פעמים קודם לכן.

הילולא דצדקיא

יום שבת קודש כ"ט אדר הרה"ק רבי שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה - תרכ"ז)

יום ראשון א' אדר

רבינו אברהם ב"ר מאיר (אבן עזרא - אד"א ד"א תתקנ"ד)
רבי שבתי ב"ר מאיר הכהן (ש"ך - אד"א תכ"ג)
הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר צבי מכפר ספרין (אבי ה"עשרת צבי" תק"ס)
הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

יום שני ב' אדר

הרה"ק רבי אהרן אריה ב"ר מאיר הגדול מפרעמישלסאן (תקע"ג)
הרה"ק רבי יוסף ב"ר שבתי מראשקוב
הרה"ק רבי יצחק מאיר מווינקוב ב"ר אברהם יהושע העשיל מאפטא (תרט"ו)
הרה"ק רבי ישראל ב"ר אברהם מרדכי מגור (תשל"ז)

יום שלישי ג' אדר

הרה"ק רבי מרדכי יפה ב"ר אברהם (הלבוש - שע"ב)

יום רביעי ד' אדר

הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר יוסף (רבי לייב שרה"ס תקנ"א)
הרה"ק רבי זאב וואלף מטשארניאוסטראה ב"ר נפתלי צבי (תקפ"ג)

יום שישי ו' אדר

הרה"ק רבי דוד מאוסטראה ב"ר מרדכי טעבל (תלמיד הבעש"ט - תק"י)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

משכני אחריו נרוצה

מסופר על הרה"ק ה"תפארת שלמה" מראדומסק זיע"א (יומא דהילולא שבת קודש כ"ט אדר) שהיה רגיל לומר: כתיב "משכני אחרך נרוצה", בקנין משיכה יש שתי דרכים, אחת, הכישה במקל, ודרך אחרת, הוא קורא לה והיא באה, אומרים בני ישראל: הכישה במקל כבר היה לנו די מספיק, עכשיו מבקשים ממך רבש"ע: הוא קורא לה והיא באה.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכיין החודש אדר שני
המולד יום ש"ק שעה 8:30 חלקים
ר"ח ביום ראשון וביום שני

נדבת
הר"ר דוד שיינברגר הי"ו
לרגל החלקא של בנו נ"י
יזכו לרוב תענוג ונחת מכל יוצ"ח